

11.8.2020

Itä-Savon koulutuskuntayhtymän kuuleminen sote-maakuntalausunnon valmistelussa

Tiistai 11.8.2020 klo 16, Savonlinnan kaupungintalon valtuustosali

Kaupunginhallitus on kutsunut Itä-Savon koulutuskuntayhtymän hallituksen puheenjohtajan Erkki Muukkosen ja kuntayhtymäjohtaja Jukka Mustosen kaupunginhallituksen kuultavaksi liittyen maakunta-/sotealueen lakiluonnoksen lausunnon valmisteluun.

Kaupunginhallitus on etukäteen esittänyt koulutuskuntayhtymälle seuraavat kysymykset:

- Miten Savonlinnan liittyminen Pohjois-Savoon vaikuttaisi SAMIedu:n toimintaan?
- Mitkä ovat edellytykset sille, että lähihoitajakoulutusta voidaan jatkaa Savonlinnassa?

Kuulemisessa ovat paikalla kaupunginhallitus, valtuuston puheenjohtajisto sekä valtuustoryhmien puheenjohtajat, kaupunginjohtaja, hallintojohtaja-kaupunginlakimies sekä hallintopäällikkö.

Kuuleminen on osa kaupunginhallituksen 11.8.2020 § 281 käsittelyä.

- kuntayhtymäjohtaja Jukka Mustonen ja kuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja Erkki Muukkonen esittelivät koulutuskuntayhtymän näkökulmia ammatillisen koulutuksen ja muun toiminnan järjestämisestä Etelä-Savossa tai Pohjois-Savossa. Liitteenä 1 oleva esittelymateriaali on liitetty kaupunginhallituksen ko. pykäläkohtaan.
- koulutuskuntayhtymän näkökulmat on valmisteltu johdon foorumissa, puheenjohtajien kokoontumisessa sekä palautekyselyllä yhtymähallituksen jäsenille.

Esittelyn lopputulemat:

Järjestämislupa on toiminnan perusta

- Opetus- ja kulttuuriministeriön kanta on kysyttävä ennakoiden siirtymistä Pohjois-Savoon
- Rahoitusta ei saa vaarantaa, koulutuskuntayhtymä on menestynyt hyvin viime aikojen rahoitushaussa
- Järjestämislupaa myönnettäessä 1.1.2018 alkaen perustana on ollut nykyiset maakunnat

Yhteistyö ELY-keskuksen ja TE-palvelujen kanssa (SAMI-Palvelut OY)

- ELY-keskustasoinen yhteistyö turvattava
- Maakuntaliiton nykyvolyymin mukainen toiminta turvattava
- TE-palvelujen palvelutaso turvattava
- SAMIedu on viimeiset 3 vuotta systemaattisesti tiivistänyt yhteistoimintaansa em. tahojen kanssa

Kehittämishankkeiden rahoitus ja volyymi. Alueellisen rahoituksen määrä ja kohdentaminen

- Huolehdittava hankevolyymin kasvusta myös tulevina vuosina
 - o Perusrahoitus vähenee, hanketyö kompensoi sitä
- Kehittäminen tapahtuu pääasiassa hankerahoituksella, ei perusrahoituksella
- Etelä-Savo/Pohjois-Savo kehittämisen strategiset painopisteet ovat erilaiset?

Yhteistyö Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun, XAMK:n kanssa

- XAMK yhteistyötä ei saa vaarantaa missään olosuhteissa
- Ylimaakunnalliset kehittämishankkeet ovat vaikeita, rahoitus on ainakin nykyolosuhteissa haastavaa
- Ammatillisen koulutuksen rooli kehittämishankkeissa on kasvamassa, TKI-työ ei ole vain ammattikorkeakoulujen asia
- SAMledu on lunastanut paikkansa kehittämistyössä
- Opiskelijoiden jatkoväylät Savonlinnan kampuksella oltava jatkossa vielä sujuvammat

Edellytykset lähihoitajakoulutuksen jatkolle Savonlinnassa?

- Lähihoitajakoulutuksen jatkuminen ei ole kiinni Savonlinnan keskussairaalan jatkosta sen päivystys- tai erikoissairaanhoidon laajuuden osalta
 - o onko OKM:llä syytä muuttaa järjestämisaluetta alueellisen toiminnan muutoksen myötä – ei koulutusmahdollisuuksia ?
 - o Palvelutarve, osaajatarve säilyy kuitenkin alueella
- Lähihoitajakoulutukseen ei vaikuta maakuntarajat, vaan organisaatioiden tahtotila tehdä yhteistyötä koulutuksen järjestäjän kanssa

Kuntayhtymäjohtaja täydentää esittelyä käydyssä keskustelussa esiin tulleiden kysymysten osalta.

Muistion laati

Seija Hytönen
hallintopäällikkö

Itä-Savon koulutuskuntayhtymän näkökulmia ammatillisen koulutuksen ja muun toiminnan järjestämisestä Etelä- Savossa tai Pohjois-Savossa

Jukka Mustonen, kuntayhtymän johtaja, ammattiopiston rehtori
Savonlinnan kaupunginhallitus

11.8.2020

Savonlinna kaupunginhallituksen kutsu kuulemiseen 10.8.2020 klo 16.30 (muutettu 11.8.2020)

"Itä-Savon koulutuskuntayhtymän yhtymähallituksen puheenjohtaja ja kuntayhtymän johtaja

Alla olevaan Savonlinnan kaupunginhallituksen kutsuun liittyen Savonlinna järjestää kuulemisenne ma 10.8.2020 klo 16.30 Savonlinnan liittymisestä Pohjois-Savon maakuntaan/Sote-alueeseen tai pysymisestä Etelä-Savon maakunnassa/Sote- alueessa ja haluaa kuulla kantanne alla oleviin kysymyksiin.

- 1. Miten Savonlinnan liittyminen Pohjois-Savoon vaikuttaisi SAMledu:n toimintaan?*
- 2. Mitkä ovat edellytykset sille, että lähihoitajakoulutusta voidaan jatkaa Savonlinnassa?"*

Näkökulmia kannanottoon, prosessi:

- Johdon foorumi 30.7.2020
 - Esimiehet kokoontuivat työskentelemään pienryhmissä
 - Yhtenä tehtävänä pohtia näkökulmia Pohjois-Savo/Etelä-Savo – kysymykseen
- Puheenjohtajat kokoontuivat 4.8.2020 pohtimaan annettuun tehtävään näkökulmia
 - Pj Erkki Muukkonen, varapj Tuomas Loikkanen sekä yhtymävaltuuston pj Ari Asikainen
- Yhtymähallituksen jäsenille sähköpostiviesti – kysytty palautetta
 - Haluatko kommentoida tehtyä esitystä?
 - Mitä ei ole huomioitu näkökulmana?

Näkökulmia kannanottoon, huomioitava:

- **OKM:n** myöntämä **järjestämislupa** kaiken toiminnan perustana
- **Koulutuksen toteuttaminen** nykyisellä järjestämisluvalla
 - Ensisijainen toiminta-alue, toiminta koko Suomessa
 - Tutkintojen laajuus, kattavasti perustutkinnot
- **Kehittämishankkeiden** rahoitus ja volyymi
 - Alueellisen rahoituksen määrä ja kohdentaminen
- Yhteistyö **ELY-keskuksen ja TE-palvelujen** kanssa
 - Työvoimakoulutus (ei-tutkintotavoitteinen koulutus)
 - Työllisyyden kuntakokeilu ja kumppanuuspilotit
- Yhteistyö **Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun, XAMK:n** kanssa
 - Jatko-opinnot korkea-asteella (henkilöstö- ja osaajayhteistyö)
 - Hankeyhteistyö (Suomen suurin TKI-kumppani)
 - Koulutuksen kehittämis- ja pedagoginen yhteistyö (mm. monimuotokoulutukset)
 - Kumppanuussopimus
- Muuta?

Ammattiopisto SAMledu faktoja

- **SAMledu on suurin Savonlinnan seutukunnan koulutuksen järjestäjä**
- **Tutkinto-opiskelijoita n. 1600**
 - Jatkuva haku tuotti vuonna 2019 lähes 1000 uutta opiskelijaa
 - Yhteishaun kautta tuli vuonna 2020 noin 200 tutkinto-opiskelijaa
- **Opetushenkilöstöä n. 100 (+5)**
- **Kokonaishenkilöstömäärä n. 180** (noussut +13 hlöä)
 - Huomioitava! Hankerahoituksella useita henkilöitä opiskelijaohjaustehtävissä
- Laajaa koulutusta myös yrityksille – **SAMI-Palvelut Oy** (henkilöstön lisä- ja täydennyskoulutusta)
- **Kampuksia 3 kpl**
 - Pohjolankatu
 - Humania
 - Paviljonki
- **Opiskelija-asuntola**, 60 asiakaspaikkaa

Ammattiopisto SAMledu faktoja

- Itä-Savon koulutuskuntayhtymän talouden avainlukuja
- Taloudellinen kehitys positiivista, toimintaa kehitetty sekä kustannusten karsimisella että tuloja lisäämällä

Milj. €	2017	2018	2019	2020E
Toimintatuo- tot	16,2	17,3	17,8	17,5
Toimintakate	0,3	1,6	2,6	2,4
Tilikauden yli-/alijäämä	-0,8	0,4	1,4	1,3

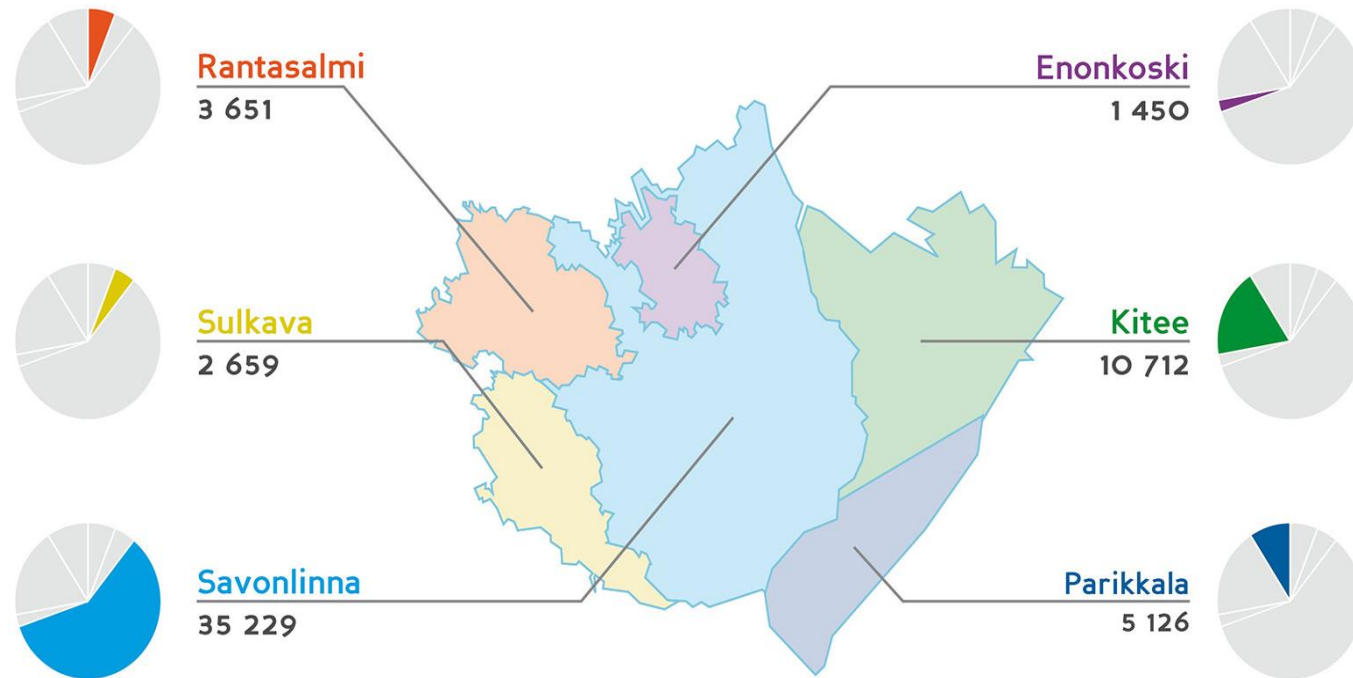
2 §

Ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen tarkoitus

Tässä laissa tarkoitettujen tutkintojen ja koulutuksen tarkoituksena on kohottaa ja ylläpitää väestön ammatillista osaamista, antaa mahdollisuus ammattitaidon osoittamiseen sen hankkimistavasta riippumatta, kehittää työ- ja elinkeinoelämää ja vastata sen osaamistarpeisiin, edistää työllisyyttä, antaa valmiuksia yrittäjyyteen ja työ- ja toimintakyvyn jatkuvaan ylläpitoon sekä tukea elinikäistä oppimista ja ammatillista kasvua. Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen tarkoituksena on lisäksi edistää tutkintojen tai niiden osien suorittamista.

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen tavoitteena on lisäksi tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

SAMledun jäsenkunnat 1.1.2020

Yhteensä 58 827
(Lähde: Väestörekisterikeskus, 1.1.2017)

An aerial photograph of the SAMledun main campus. The campus consists of several large, modern buildings with white and light-colored roofs, interspersed with green lawns and trees. A large parking lot with many cars is visible in the foreground. To the right, there is a large building with a sign that says "SUPERMARKET". The campus is surrounded by dense green trees and a road runs along the bottom right. The text "SAMledun pääkampus Pohjolankadulla" is overlaid in white at the bottom of the image.

SAMledun pääkampus Pohjolankadulla

Ammattiopisto SAMledu faktoja

Tutkintoja ensisijaiselle toiminta-alueelle vuosittain n. 650 kpl

- Lisäksi tutkintoja muualla opskelleille opiskelijoille (**hierojat, ammattitutkinto**) n. 300 kpl
- SAMledu järjestää **metsäalan koulutusta** (at) Lahdessa, Helsingissä, Kotkassa, Kouvolassa, Juvalla sekä Imatralla
- **Metsäkoneen kuljettaja** –koulutus yhteistyössä **ESEDUn kanssa** – yhteistyövelvoite järjestämisluvassa
- Tutkinnot ovat osaamisperustaisia (ei aika-), tiivistä yhteistyötä alueen yritysten kanssa (**koulutus- ja oppisopimusyhteistyö**)
- SAMledu hakenut **uusia tutkintoja** järjestämislupaansa, erityisesti ammatti- ja erikoisammattitutkintoja, myös ”aloitustutkintoja” XAMK:n uusiin tutkintoihin Savonlinnassa

Kansainvälinen toiminta aktiivista

- Vuosittain n. 70-80 opiskelijaa suorittaa kv-opintojakson
- Jatkossa koulutusvientiä (projektipäällikkö palkattu)

Ammattiopisto SAMledu faktoja

Hankesalkku ja rahoitus 2019

HANKE-RYHMÄ	määrä kpl	SAMledun rooli		Rahoittaja						Kokonais-rahoitus, €	Rahoittajan osuus, €	SAMledun oma-rahoitus, €	Kokonais-rahoitus, € toteuma	Rahoittajan osuus, € toteuma	SAMledun omarahoitus, € toteuma
		koord.	partn.	OPH	OKM	TEM	ESR	EAKR	Muu						
Valtionavustukset ja erillisavustukset	11	3	8	4	5	2				275634,67	246659,13	28975,54	301456,00	274764,38	26691,62
KV-toiminnan avustukset	8	3	5	4			1		3	94605,69	91920,98	2684,71	94854,54	93127,52	1727,02
EU-hankkeet	17	6	11				9	2		1147324,30	809822,70	337501,60	825258,15	580311,54	244946,61
Yhteensä:	36	12	24	8	5	2	15	3	3	1517564,66	1148402,81	369161,85	1221568,68	948203,43	273365,25

- **Hankesalkku kokonaisrahoitus 30.4.2019** **3 564 333 €**
- **Hankesalkku kokonaisrahoitus (30.12.2019)** **4 502 929 €**
- Kokonaisrahoitustoteuma 31.12.2019 **1 221 568 €**
- Hankkeiden kokonaistavoite 2020, hankesalkku **5 500 000 €**

SAMledun hanketoiminta vuonna 2019

**Yhteensä 36
kehittämishanketta**

Joista 8
Kansainvälistä
hanketta

Joista 2
Investointihanketta

**Hanketoiminnan
kokonaisrahoitus
4,5 Milj €**

Josta ulkopuolista
rahoitusta 3 Milj €

**Yritys, sidosryhmä ja
yhteistyökumppaneita
yhteensä 251**

Josta Etelä-
Savolaisia yrityksiä
ja sidosryhmiä 145

Josta Kansainvälisiä
yrityksiä 41

**Kehittämishankkeissa
työskenteli yhteensä 84
henkilöä**

53 % SAMledun
henkilöstöstä

Annetaan yhdessä suunta kehitykselle!

SAMI-Palvelut Oy yritysten palveluksessa

Toiminta elinkeinoelämän koulutuskentässä

Yritys, työorganisaatio	Volyymi	Toteutusmuoto	Volyymi
RekryKoulutukset - Joros Oy - Andritz, Savonlinna Works Oy - Norelco	26 hlöä, uusia työpaikkoja 10 hlöä	Yhteishankinta / ESAELY	~200 000 €
IWS, KV-hitsausneuvoja, 6 yritystä	14 hlöä, uusia työpaikkoja 1 hlö	Yhteishankinta / ESAELY	
Savonlinnan seudun yritykset ANDRITZ/Savonlinna Works, MetsäGroup/Wood, Joros Oy, QuantServices, Punkaharjun Puutaito, UPM Savonlinna, Norelco, Savonlinnan Oopperajuhlat jne seudun yrityksiä	280 hlöä, ei uusia työpaikkoja (säilyviä työpaikkoja)	Lisä- ja täydennyskoulutus & OPSO Ei lyhytkestoisia oppisopimuksia	~360 000 €
Savonlinnan seutu, muut työnantajat	270 hlöä, ei uusia työpaikkoja (säilyviä työpaikkoja)	Lisä- ja täydennyskoulutus & OPSO Ei lyhytkestoisia oppisopimuksia	
Hankkeet, koulutushankinnat	148 hlöä, mahdollisia uusia työpaikkoja hankkeen jälkeen		~560 000 €
TE-toimiston kapasiteettikoulutus	~90 hlöä, 7000 otp, 28 opv	Hankintasopimus / ESAELY	

Ammatillinen koulutus on alueelle elinehto

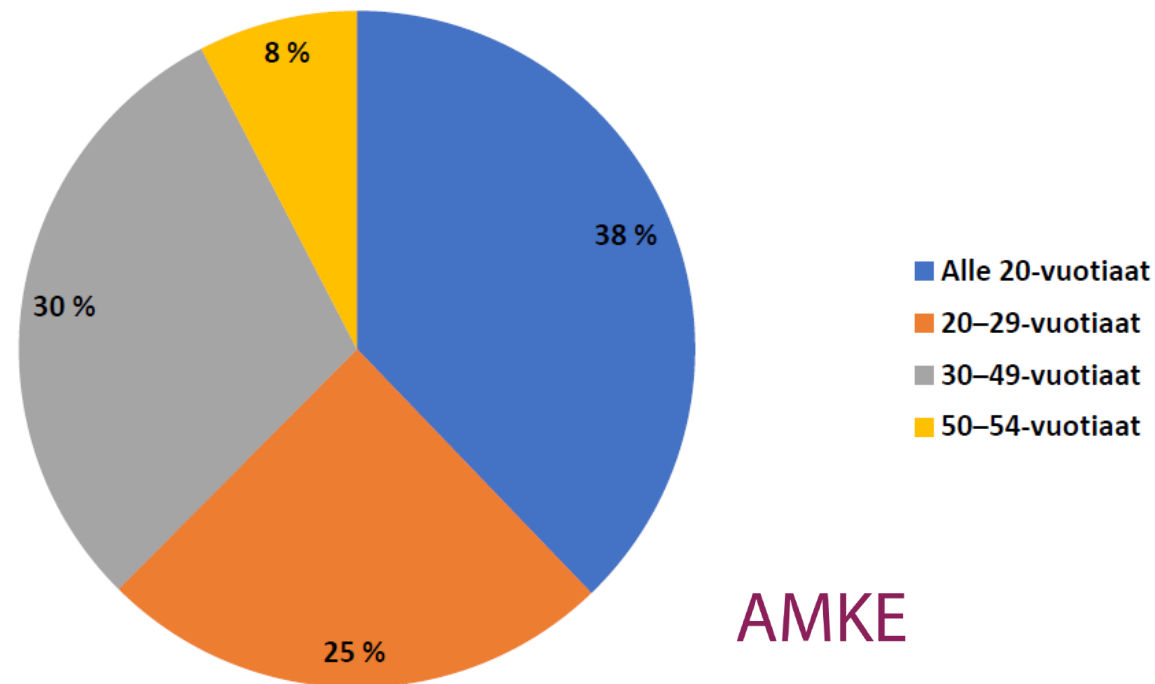
**Savonlinnan seudulle
jää asumaan
ammattillisen tutkinnon
suorittaneista
opiskelijoista 80 %**

Opiskelijaprofiili on muuttunut – nuoria opiskelijoita aina vain vähemmän

SAMledussa nuorten opiskelijoiden määrä on laskenut – kokonaisopiskelijamäärästä vain noin 25% tulee suoraan peruskoulusta opiskelemaan ammatillisia opintoja. Kyse on valtakunnallisesta ilmiöstä, korostuu Savonlinnan seutukunnalla.

Viereinen graafi vuodelta 2018, ammatillisten opiskelijoiden ikäjakauma ikäryhmittäin Suomessa (lähde AMKE)

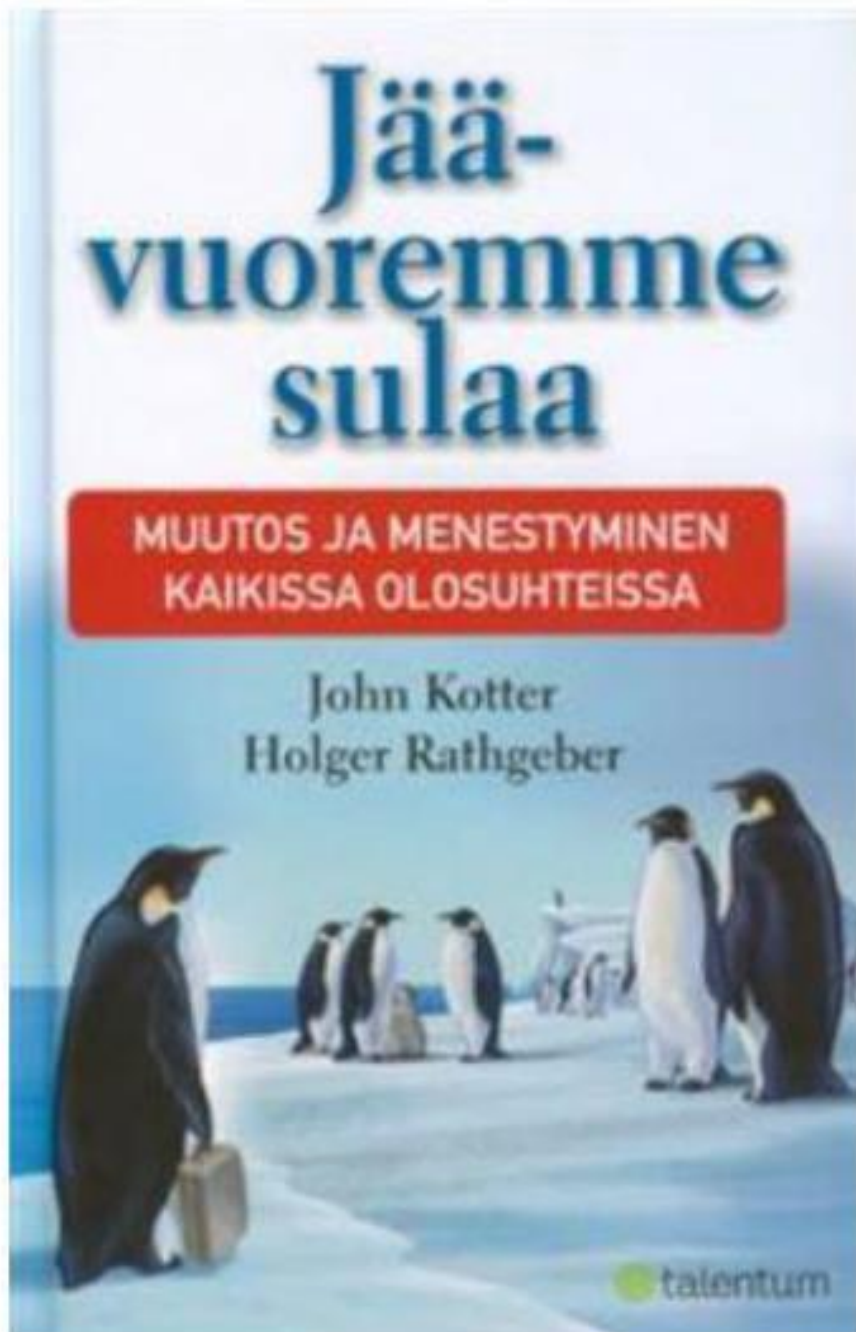

AMKE

Ammatillinen koulutus on alueelle elinehto

**Savonlinnan seudun
yritysten taustalla
ammattillinen koulutus
n. 70 %:lla uusista yrittäjistä**

Valmistele lähtökohdat:

1. Saa aikaan kiireen tuntu. Auta muita havaitsemaan muutoksen ja pikaisen toiminnan tarve.
2. Kokoa ryhmä muutosta viemään. Henkilövalinnat ratkaisevat; ryhmästä pitää löytyä johtajuus, luotettavuus, kommunikointikyky, auktoriteetti, kiireen sisäistäminen.

Päätä mitä tehdään:

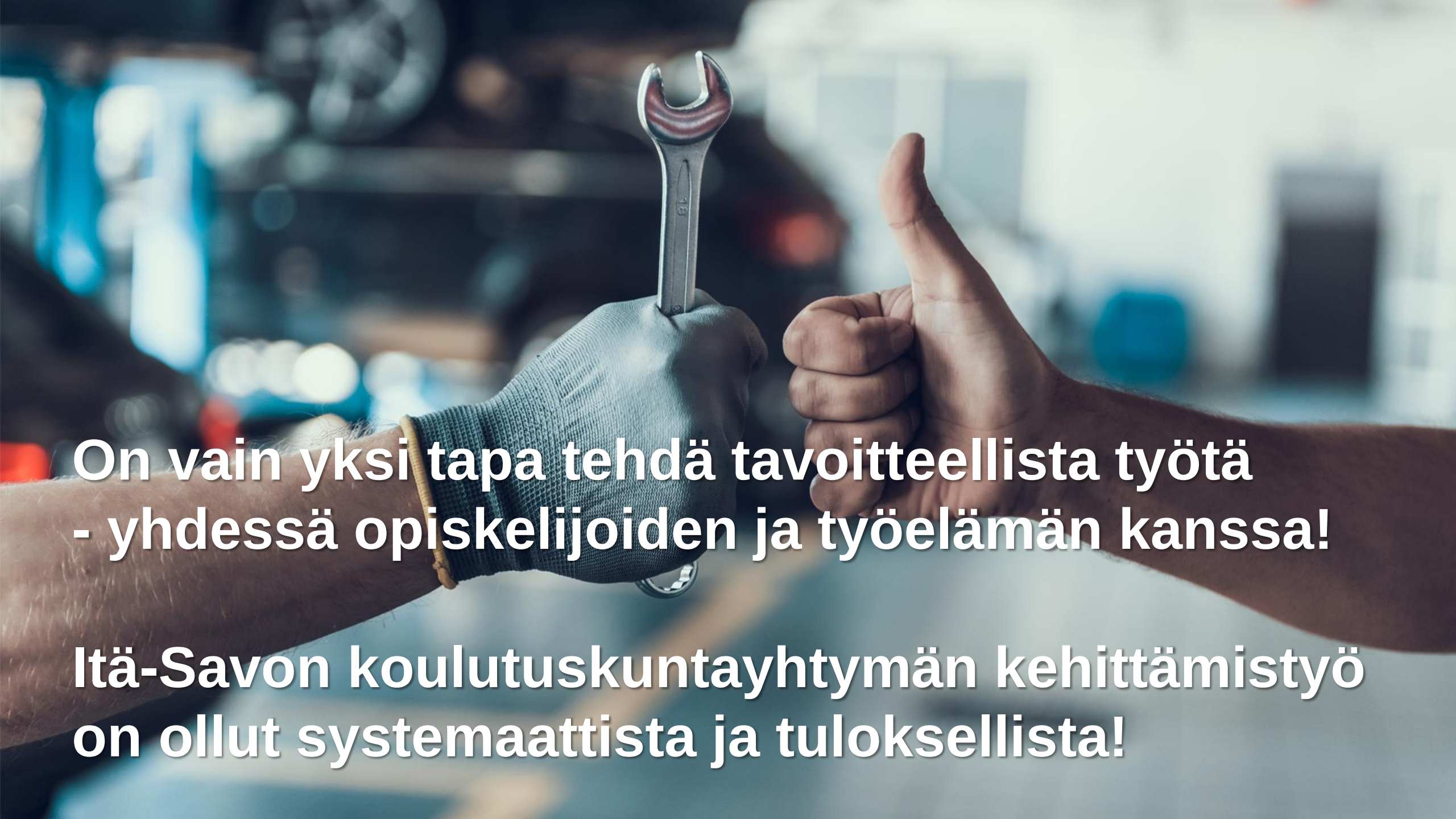
3. Kehitä muutokselle visio ja strategia. Selvitä, millä tavalla tulevaisuus poikkeaa menneisyydestä ja millä tavalla pystyt toteuttamaan tulevaisuuden.

Toteuta:

4. Selvitä visiosi ja kerro se muille. Varmista, että mahdollisimman moni ymmärtää ja hyväksyy visiosi ja strategiasi.
5. Valtuuta toiset toimimaan. Poista mahdollisimman moni este matkan varrelta, jotta halukkaat voisivat tehdä visiosta totta.
6. Kehitä lyhyen aikavälin voittoja. Saa aikaan muutama näkyvä, yksiselitteinen onnistuminen niin pian kuin suinkin.
7. Älä luovuta. Paina päälle entistä kovemmin ja kiivaammin ensimmäisten menestysten jälkeen. Toteuta muutos toisensa jälkeen sinnikkäästi, kunnes visio on totta.

Juurruta se:

8. Luo uusi kulttuuri. Pidä kiinni uusista toimintatavoista ja varmista, että ne pitävät pintansa, kunnes ovat tarpeeksi vahvoja syrjäyttämään vanhat perinteet.

A close-up photograph of two hands in a workshop setting. The left hand is wearing a grey work glove and holding a silver adjustable wrench vertically. The right hand is bare and giving a thumbs-up gesture. The background is blurred, showing various tools and equipment in a workshop.

**On vain yksi tapa tehdä tavoitteellista työtä
- yhdessä opiskelijoiden ja työelämän kanssa!**

**Itä-Savon koulutuskuntayhtymän kehittämistyö
on ollut systemaattista ja tuloksellista!**

Järjestämislupa antaa puitteet kaikelle toiminnallemme (OKM)

- **Rahoitus suoraan** Opetus- ja kulttuuriministeriöstä (OKM)
- **OKM rahoittaa:**
 - Ammattikorkeakoulut rahoitus n. 950 miljoonaa vuodessa
 - Ammatillinen koulutus rahoitus n. 1.750 miljoonaa vuodessa
 - Yliopistojen rahoitus n. 1.900 miljoonaa vuodessa
- **OKM määrittelee tavoitteet**, ne on saavutettava
 - Opiskelijavuodet, tutkinnot, tutkinnon osat, työllistyminen, jatko-opinnot korkea-asteella, opiskelijapalaute
- **Strategiarahoituksella ohjataan toimintaa**
 - Kampuskehitys, oppimisympäristöt, simulaatiot, työelämälähtöisyys
 - Koulutuksen järjestäjien fuusiot jne.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus

Valtion rahoitusosuudet

Laskennallinen rahoitus 792 558 000 €
Strategiarahoitus 15 000 000 €
Arvonlisäverokompensaatiot 30 770 000 €

Kuntien rahoitusosuus

982 282 000 €
Arvio: 178 €/asukas

Lisäksi vuosittaisia
lisärahoituksia, esim.
opettajien ja ohjaajien
palkkaaminen ja
ohjauksen tukitoimet

Laskennallinen rahoitus

1 774 850 000 €

- Perusrahoitus 70% 1 240 995 000 €
- Suoritusrahoitus 20% 354 570 000 €
- Vaikuttavuusrahoitus 10% 177 285 000 €

Strategiarahoitus

15 000 000 €

Ammatillisen koulutuksen
kuntajärjestäjät

Ammatillisen koulutuksen
kuntayhtymäjärjestäjät

Ammatillisen koulutuksen
yksityiset järjestäjät

Ammatillisen koulutuksen hallinto ja rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee ammatilliseen koulutukseen liittyvän lainsäädännön ja valtioneuvoston päätökset sekä ohjaa ja valvoo toimialaa. Työtä ohjaavat mm. hallitusohjelman ja hallituksen strategia-asiakirjan linjaukset.

Ammatillisen koulutuksen valtakunnallisista tavoitteista, tutkintojen muodostumisesta sekä yhteisistä tutkinnon osista päättää eduskunta tai valtioneuvosto. Ammatillisista tutkinnoista ja niiden laajuudesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvat

Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon rungon muodostavat ammattiopistot, jotka vastaavat ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisestä.

Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää järjestämislupaa. Ministeriö voi myöntää järjestämisluvan kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle. Myös valtion oppilaitoksissa voidaan järjestää ammatillista koulutusta.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvissa määrätään mm. minkälaista ja missä laajuudessa koulutuksen järjestäjä voi järjestää koulutusta opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän puitteissa. Opetushallitus vastaa mm. ammatillisten tutkintojen valtakunnallisista perusteista.

Koulutuksen järjestämisluvissa määrätään:

- tutkinnoista ja koulutuksesta
- opetus- ja tutkintokielistä
- toiminta-alueesta
- opiskelijavuosien vähimmäismäärästä
- muista koulutuksen järjestämiseen liittyvistä asioista

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät vastaavat järjestämislupansa puitteissa ammatillisen koulutuksen järjestämisestä toiminta-alueensa osaamis- ja koulutustarpeen mukaisesti. Järjestäjät päättävät itsenäisesti henkilökunnastaan sekä siitä, millaisia oppilaitoksia tai toimipisteitä ne ylläpitävät.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjiä oli vuoden 2019 alussa 162. Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa on myönnetty 146 koulutuksen järjestäjälle 1.1.2019 alkaen ja 16 ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjän kumottujen lakien nojalla myönnetty järjestämislupa säilyy voimassa siirtymäajan.

Koulutuksen järjestäjistä kuntia on 9, kuntayhtymiä 34 ja yhdistyksiä, säätiöitä tai osakeyhtiöitä 118. Lisäksi valtio voi ylläpitää oppilaitoksia.

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN RAHOITUSJÄRJESTELMÄ

STRATEGIARAHOITUS

(enintään 4 %
kokonaisrahoituksesta)

LASKENNALLINEN- RAHOITUS

(vähintään 96 %
kokonaisrahoituksesta)

50 %

PERUSRAHOITUS

- opiskelijavuodet

Luo

- edellytykset sille, että koulutusta on saatavissa kaikilla aloilla ja kaikille opiskelijoille
- ennakoitavan perustan tutkintojen ja koulutuksen järjestämiselle

35 %

SUORITUSRAHOITUS

- tutkinnot ja niiden osat

Ohjaa ja kannustaa

- suuntaamaan koulutusta ja tutkintoja osaamistarpeiden mukaisesti
- tehostamaan opintoprosesseja
- suorittamaan tutkintoja ja niiden osia asetettujen tavoitteiden mukaisesti

15 %

VAIKUTTAVUUSRAHOITUS

- työllistyminen, jatko-opinnot, palaute

Rahoitusjärjestelmä ”jäädytetään”
malliin 70% / 20% / 10%.
Päätös asiasta syksyllä 2020.

Kannustaa

- kohdentamaan koulutusta aloille, joilla on työvoimatarvetta
- huolehtimaan koulutuksen työelämävastaavuudesta ja laadusta
- tarjoamaan edellytyksiä jatko-opintoihin

Järjestämislupa 1.1.2018 alkaen

Päätös

OKM/24/531/2017

6.10.2017

Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
PL 12
57201 SAVONLINNA

Viite Opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotus 9.6.2017, OKM/24/531/2017, ja Itä-Savon koulutuskuntayhtymän vastine 10.8.2017

Asia **Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa 1.1.2018 lukien**

Lisätietoja Lisätietoja päätöksestä antaa opetusneuvos Anne Mårtensson, puh. 0295 3 30104
Anne.Martensson@minedu.fi.

Opetusministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Opetusneuvos

Anne Mårtensson

Ensisijainen toiminta-alue

Toiminta-alue

Koulutuksen järjestäjän toiminnan tulee ensisijaisesti vastata em. lain (531/2017) 25 §:n mukaisesti järjestämisluvan kohdassa 3 mainitun alueen osaamistarpeisiin. Koulutuksen järjestäjän tulee järjestää tämän alueen osaamistarpeen mukaisesti tutkintoja ja koulutusta. Toiminta-alueen lisäksi tutkintoja ja koulutusta voi järjestää myös muualla Suomessa, ei kuitenkaan Ahvenanmaan maakunnassa.

3) Toiminta-alue

Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää tutkintoja ja koulutusta ensisijaisesti seuraavien kuntien osaamis- ja koulutustarpeeseen

Enonkoski, Kitee, Parikkala, Rantasalmi, Savonlinna, Sulkava

Tutkintoja ja koulutusta saa lisäksi järjestää Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta myös muualla Suomessa.

5) Muut oikeudet, velvollisuudet, ehdot ja tehtävät

Laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 30 §:ssä tarkoitetun koulutuksen hankinnan kautta oppisopimuskoulutuksena kaikkia em. lain 6 §:ssä tarkoitettuun tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkintoja sekä em. lain 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta.

Vankilaopetus

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää kohdassa 1 mainittuja tutkinto- ja valmentavaa koulutusta vankilaopetuksena.

Koulutuksen järjestäjän tulee toimia yhteistyössä muiden vankilaopetusta järjestävien ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa.

Yhteistyösopimukset

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on Etelä-Savon Koulutus Oy:n kanssa sopimallaan tavalla huolehtia toimintalueensa metsäkoneenkuljettajakoulutuksen koulutustarpeesta. Etelä-Savon Koulutus Oy toimii koulutuksen järjestäjänä, ja opiskelijat ovat Etelä-Savon Koulutus Oy:n opiskelijoita.

Järjestämislupa on toiminnan perusta

- **Lopputulema:**

- **Opetus- ja kulttuuriministeriön kanta on kysyttävä** mahdollisesti Pohjois-Savoon siirryttäessä
- **Rahoitusta ei saa vaarantaa**, koulutuskuntayhtymä on menestynyt hyvin viime aikojen rahoitushaussa
- Järjestämislupaa myönnettäessä 1.1.2018 alkaen perustana on ollut **nykyiset maakunnat**
 - Mm. Etelä-Savon Koulutus Oy (ESEDU) sai koko Etelä-Savon maakuntaa kattavan järjestämisluvan
 - Hakee nyt aikuislukiolupaa koko maakuntaan

9.6.2020

Etelä-Savon Koulutus Oy hakee aikuislukiokoulutuksen järjestämislupaa

Etelä-Savon Koulutus Oy hakee aikuislukiokoulutuksen järjestämislupaa ja tavoittelee sillä kahden tutkinnon tekijöiden lukumäärän hallittua nostamista. Koulutus voidaan aloittaa aikaisintaan 1.8.2022.

Aikuislukio tarjoaa opintoja Etelä-Savon Koulutus Oy:n ensisijaisella toiminta-alueella, eli koko Etelä-Savon maakunnassa. Aikuislukio täydentää vahvasti myös maakunnan pienempien lukiodien toimintaa.

Maakunnan kuntia ovat Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava. Opetuskielenä on suomen kieli.

Yhteistyö ELY-keskuksen ja TE-palvelujen kanssa (SAMI-Palvelut Oy)

- ELY-keskus tekee SAMI-Palvelut Oy:n kanssa puite- ja hankintasopimukseen perustuvaa koulutusyhteistyötä
 - Kilpailuttaa säännöllisesti eri toimijoita
 - Rahoitus tulee ELY-keskukselta (TEM-rahoitus)
- TE-Palvelut ohjaa asiakkaita sopimusten mukaiseen koulutukseen
 - Asiakkaat voivat olla työttömiä työnhakijoita, kaupungin työllisyyspalveluiden kautta tulevia asiakkaita
 - Yritysten henkilöstöä yhteishankintakoulutuksena
 - Työvoimakoulutus (ei-tutkintotavoitteista)
- Työllisyyden kuntakokeilu ja kumppanuuspilotit
 - Tulevaisuuden kasvupalvelujen (kunnat, kaupungit, sosiaali- ja terveystoimi) toimintamalli
 - Aloitus Savonlinnassa syksyllä 2020, valtakunnallista toimintaa

Yhteistyö ELY-keskuksen ja TE-palvelujen kanssa (SAMI-Palvelut Oy)

- **Lopputulema:**

- ELY-keskustasoinen yhteistyö turvattava
- Maakuntaliiton nykyvolyymin mukainen toiminta turvattava
- TE-palvelujen palvelutaso turvattava
- SAMIedu on viimeiset 3 vuotta systemaattisesti tiivistänyt yhteistoimintaansa em. tahojen kanssa
 - Henkilösuhteet toimivat
 - Neuvottelusuhdeet toimivat
 - Toteutamme ensisijaisella toiminta-alueellamme laadukkaasti oman tehtävämme

Kehittämishankkeiden rahoitus ja volyymi

Alueellisen rahoituksen määrä ja kohdentaminen

- Olemme menestyneet erittäin hyvin alueellisen kehittämisrahoituksen hakemisessa
- SAMledu on pystynyt rakentamaan osuvia ja maakuntaa hyödyntäviä hankekokonaisuuksia
 - Usein mukana toteuttamassa hankkeita monialaisesti ja työelämäyhteistyössä – ei vain oppilaitoksena
 - Viime aikoina myös hallinnoimassa hankkeita entistä enemmän
 - Hankesalkun volyymi on viisinkertaistunut vuoden 2018 alusta
 - Tammikuu 2018 hankesalkku 1 milj. euroa
 - Joulukuu 2020 hankesalkku 5,5 milj. euroa

Rakennerahastohankkeet kaudella 2014-2020 (31.7.2020 mennessä)

Rakennerahasto- hankkeet 2014-2020	Koko avustus	Kokonais omarahoitus (SAMledu)	Kokonaisrahoitus (SAMledu)	XAMK yhteishanke
ESR yhteensä 23 hanketta	2 389 623 €	827 052 €	3 217 876 €	11
EAKR yhteensä 3 hanketta	601 431 €	372 974 €	974 405 €	2
Kaikki yht	2 991 054 €	1 200 026 €	4 192 281 €	13

Käynnistyneet rakennerahastohankkeet vuosittain

Käynnistyneet hankkeet vuosittain (kokonaisrahoitus)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (1.1-31.7.2020)
ESR	0	479 905 €	551 291 €	50 365 €	725 945 €	934 374 €	475 996 €
EAKR	0	170 000 €	0 €	320 600 €	315 931 €	167 874 €	0 €
Yhteensä	0	649 905 €	551 291 €	370 965 €	1 041 876 €	1 102 248 €	475 996 €

Kehittämishankkeiden rahoitus ja volyymi

Alueellisen rahoituksen määrä ja kohdentaminen

- **Lopputulema:**

- Huolehdittava hankevolyymin kasvusta myös tulevina vuosina
 - Perusrahoitus vähenee, hanketyö kompensoi sitä
- Kehittäminen tapahtuu pääasiassa hankerahoituksella, ei perusrahoituksella
 - Oppimisympäristöjen kehittäminen
 - Pedagoginen kehittäminen
 - Tutkintojen kehittäminen
 - Työelämätoimijoiden kehittäminen (esim. yritysten tuotekehitystyö ja laatutyö, henkilöstön kehittämishankkeet yrityksissä jne.)
- Etelä-Savo /Pohjois-Savo kehittämisen strategiset painopisteet ovat erilaiset?

Yhteistyö Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun, XAMK:n kanssa

- **Kumppanuussopimus** ohjaa yhteistyötä Savonlinnassa ja laajemminkin
 - Yhteiskampus
 - Pedagoginen yhteistyö, henkilöstöyhteistyö
 - Muu yhteinen kehittäminen, alueen kehittäminen
 - Huomioitava myös työelämän lisä- ja täydennyskoulutuksen yhteistoteutukset
- **Jatko-opinnot** korkea-asteella, rahoitusperuste
- **Hankeyhteistyö** (Suomen suurin TKI-kumppani)
 - XAMK kokonaishankesalkku 65 milj euroa
 - Vuositasolla 16 milj. euroa
 - XAMK useimmiten SAMledun kumppani hankkeissa
- Koulutuksen kehittämistyö ja pedagoginen yhteistyö (mm. monimuotokoulutukset)

Yhteistyö Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun, XAMK:n kanssa

- **Lopputulema:**

- XAMK yhteistyötä ei saa vaarantaa missään olosuhteissa
- Ylimaakunnalliset kehittämishankkeet ovat vaikeita, rahoitus on ainakin nykyolosuhteissa haastavaa
- Ammatillisen koulutuksen rooli kehittämishankkeissa on kasvamassa, TKI-työ ei ole vain ammattikorkeakoulujen asia
- SAMledu on lunastanut paikkansa kehittämistyössä
- Opiskelijoiden jatkoväylät Savonlinnan kampukselle oltava jatkossa vielä sujuvammat

Edellytykset lähihoitajakoulutuksen jatkolle Savonlinnassa?

- Lähihoitajaopiskelijoiden volyymi tällä hetkellä 201 opiskelijaa, sijoittuvat eri osaamisaloille:
 - 42 Ikääntyvien hoito ja kuntouttaminen
 - 24 Lasten ja nuorten kasvatus ja hoito
 - 10 Mielenterveys- ja päihdetyö
 - 25 Perustason ensihoito
 - 54 Sairaanhoidon ja huolenpito
 - 11 Vammaistyö
- Lähihoitajakoulutuksessa suurin osa TJK-jaksoista (työelämä-) toteutuu mm. palveluasumisessa, hoivakodeissa, kotihoidossa
- Sairaalan päivystysosaston mahdollinen loppuminen vaikuttaa lähinnä perustason ensihoidon koulutuksen työelämäjaksoihin, jotka jo nyt täytyy toteuttaa hajautetusti

Edellytykset lähihoitajakoulutuksen jatkolle Savonlinnassa?

- **Lopputulema:**

- Lähihoitajakoulutuksen jatkuminen ei ole kiinni Savonlinnan keskussairaalan jatkosta sen päivystys- tai erikoissairaanhoidon laajuuden osalta
 - Onko OKM:llä syytä muuttaa järjestämislupaa alueellisen toiminnan muutoksen myötä – ei koulutusmahdollisuuksia?
 - Palvelutarve, osaajatarve säilyy kuitenkin alueella
- Lähihoitaja-koulutukseen ei vaikuta maakuntarajat, vaan organisaatioiden tahtotila tehdä yhteistyötä koulutuksen järjestäjän kanssa

Lopuksi:

- **Itä-Savon koulutuskuntayhtymä toimii tuloksellisesti ja taloudellisesti omalla toimialueellaan**
- Toiminta kehittynyt toimintaympäristön haasteista huolimatta
 - Toiminta laajentunut muuallekin Suomeen
 - Koulutuksen monimuotototeutukset (eSAMledu) ovat mahdollisuus selvittää eloonjäämiskamppailussa jatkossakin
- Tällä hetkellä asiat toimivat ja kilpailutilanne on hallinnassa
 - Tätä hyvää tilannetta ja koulutuksen itsenäisyyttä ei saa vaarantaa missään olosuhteissa
- Avoimia kysymyksiä:
 - Estääkö nykyinen maakunta meidän toimintaamme jotenkin?
 - Saavutetaanko maakuntamuutoksella SAMledulle jotain myönteisiä muutoksia?
 - Saimaan alueen kehitystyön toteutuminen Pohjois-Savossa?
 - Oppivelvollisuusiän nostaminen 18 ikävuoteen, vaikutukset toimintaan?

Itä-Savon koulutuskuntayhtymän näkökulmia ammatillisen koulutuksen ja muun toiminnan järjestämisestä Etelä- Savossa tai Pohjois-Savossa

Jukka Mustonen, kuntayhtymän johtaja, ammattiopiston rehtori

Näkökulmia esitettyihin lisäkysymyksiin

25.8.2020

Esitettyjä lisäkysymyksiä:

- Onko mahdollista saada arvio kehittämisrahoituksen osalta Pohjois-Savon ympäristössä?
- XAMK:n kanssa tehtävän yhteistyön osuus hankesalkusta?
- Onko mahdollisuutta kehittää Samiedun toimintaan Pohjois-Savon suuntaan ja mitä yhteistyöverkostoja on Pohjois-Savon oppilaitoksiin?
- Mikä on väestötaantuman vaikutus Samiedun toimintaan?
- Meneekö järjestämislupa uusiksi, jos Savonlinna siirtyy Pohjois-Savoon?
- Kasvaako paine koulutusrakenteen fuusion, jos Savonlinna siirtyy Pohjois-Savoon?
- (Lisäkysymykset saatu sähköpostilla hallintopäällikkö Seija Hytöseltä 20.8.2020)

Onko mahdollista saada arvio kehittämisrahoituksen osalta Pohjois-Savon ympäristössä?

- **ETELÄ-SAVON RAKENNERAHASTOHANKKEET 2014-2020**
- **Hankkeita 664** **Myönnetty rahoitus yhteensä 152 377 400 €**
 - EAKR Yhteensä 449 hanketta
 - ESR Yhteensä 215 hanketta
- **POHJOIS-SAVON RAKENNERAHASTOHANKKEET 2014-2020**
- **Hankkeita 908** **Myönnetty rahoitus yhteensä 233 942 000 €**
 - EAKR Yhteensä 598 hanketta
 - ESR Yhteensä 310 hanketta
- On mahdotonta arvioida etukäteen Itä-Savon koulutuskuntayhtymän rahoitusmahdollisuuksia Pohjois-Savo –ympäristössä
- On selvää, että yhteistyö XAMK:n kanssa vaikeutuisi
 - Tämä vaikuttaa hanketyöhön ja rahoitukseen suoraan

XAMK:n kanssa tehtävän yhteistyön osuus nykyisestä hankesalkusta?

- Vuosina 2014-2020
 - ESR 1 428 582 €
 - EAKR 337 874 €
 - = **1 766 456 €**
- Vuonna 2019 Samiedun hankesalkku oli 4,5 milj euroa
- **XAMK yhteishankkeiden osuus 39 %**, kehittämisyhteistyö painottuu Savonlinnan talousalueen kehittämiseen

Aiemmin kommentoitu:

Kehittämishankkeiden rahoitus ja volyymi

Alueellisen rahoituksen määrä ja kohdentaminen

- Olemme menestyneet erittäin hyvin alueellisen kehittämisrahoituksen hakemisessa
- SAMledu on pystynyt rakentamaan osuvia ja maakuntaa hyödyntäviä hankekokonaisuuksia
 - Usein mukana toteuttamassa hankkeita monialaisesti ja työelämäyhteistyössä – ei vain oppilaitoksena
 - Viime aikoina myös hallinnoimassa hankkeita entistä enemmän
 - Hankesalkun volyymi on viisinkertaistunut vuoden 2018 alusta
 - Tammikuu 2018 hankesalkku 1 milj. euroa
 - Joulukuu 2020 hankesalkku 5,5 milj. euroa

Aiemmin kommentoitu:

Yhteistyö Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun, XAMK:n kanssa

- **Kumppanuussopimus** ohjaa yhteistyötä Savonlinnassa ja laajemminkin
 - Yhteiskampus
 - Pedagoginen yhteistyö, henkilöstöyhteistyö
 - Muu yhteinen kehittäminen, alueen kehittäminen
 - Huomioitava myös työelämän lisä- ja täydennyskoulutuksen yhteistoteutukset
- **Jatko-opinnot** korkea-asteella, rahoitusperuste
- **Hankeyhteistyö** (Suomen suurin TKI-kumppani)
 - XAMK kokonaishankesalkku 65 milj euroa
 - Vuositasolla 16 milj. euroa
 - XAMK useimmiten SAMledun kumppani hankkeissa
- **Koulutuksen kehittämistyö ja pedagoginen yhteistyö** (mm. monimuotokoulutukset)

Aiemmin kommentoitu:

Yhteistyö Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun, XAMK:n kanssa

- **Lopputulema:**

- XAMK yhteistyötä ei saa vaarantaa missään olosuhteissa
- Ylimaakunnalliset kehittämishankkeet ovat vaikeita, rahoitus on ainakin nykyolosuhteissa haastavaa
- Ammatillisen koulutuksen rooli kehittämishankkeissa on kasvamassa, TKI-työ ei ole vain ammattikorkeakoulujen asia
- SAMledu on lunastanut paikkansa kehittämistyössä
- Opiskelijoiden jatkoväylät Savonlinnan kampukselle oltava jatkossa vielä sujuvammat

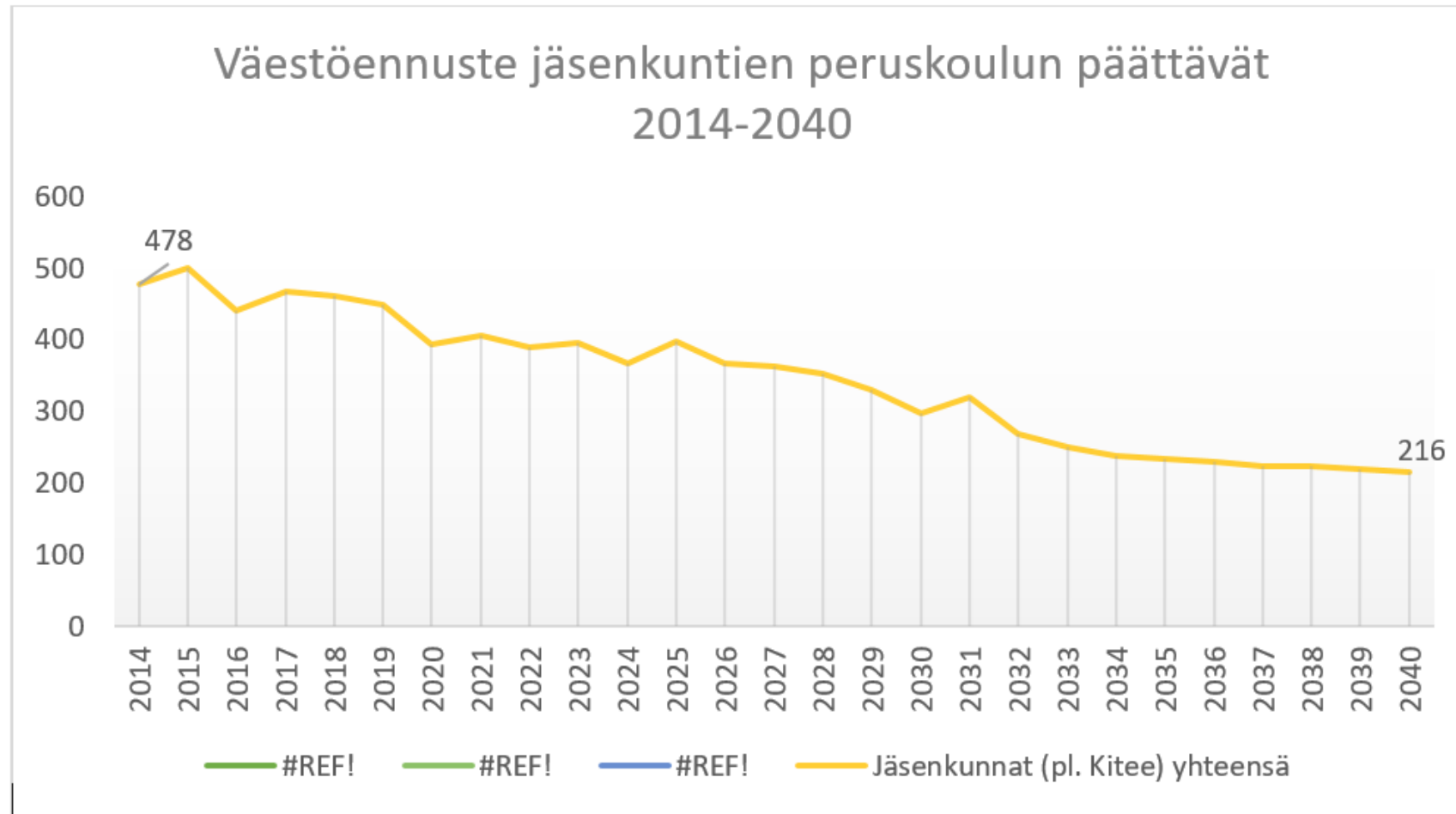
Onko mahdollisuutta kehittää Samiedun toimintaa Pohjois-Savon suuntaan ja mitä yhteistyöverkostoja on Pohjois-Savon oppilaitoksiin?

- Ylimaakunnallisten hankkeiden haku on koettu vaikeaksi (Etelä-Savo ja Pohjois-Savo) – hanketyö XAMK:n kanssa vaikeutuu
- Hyvät yhteistyösuhteet ISAKO-verkostossa (itäsuomalaiset ammatilliset kouluttajat), jossa mukana Savon koulutuskuntayhtymä (SAKKY Kuopio) ja Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä (YSAO Iisalmi)
- UEF-yhteistyötä mahdollisuus kehittää
- Työvoimakoulutuskumppanuudet YSAOn ja SAKKYn kanssa toimineet aiemmin, yhteistyötä on tehty jossain määrin osana suurempaa kokonaisuutta (mukana mm. Winnova- Länsirannikon koulutus)

Mikä on väestötaantuman vaikutus Samiedun toimintaan?

- Opiskelijaprofiili on muuttunut aikuisempaan suuntaan
 - Peruskoulusta suoraan Samieduun tulevien määrä on n. 200 opiskelijaa (yhteishaku) vuonna 2020
 - Nuorten, yhteishaun kautta tulleiden opiskelijoiden määrä ollut jopa n. 500 opiskelijaa vuonna 2014
 - Nuorten, yhteishaun kautta tulleiden opiskelijoiden määrä enää 25% kokonaisopiskelijamäärästä (1600)
 - Jatkuvasta hausta tullut päähakeutumiskanava
 - Opiskellaan tutkinnon osia, pienempiäkin osaamiskokonaisuuksia
 - Sopii aikuisemmille opiskelijoille, toki nuorillekin
 - Yleisesti voidaan arvioida, että nuorista noin 50% menee lukioon ja 50% ammatilliseen koulutukseen

Väestöennuste 2014-2040, lähde Tilastokeskus 30.9.2019

Meneekö järjestämislupa uusiksi, jos Savonlinna siirtyy Pohjois-Savoon?

- Tätä kysymystä käsitelty jo aiemmin esityksessä 11.8.2020
- OKM:n kanta rahoittajana selvitettävä
- Syksyllä 2017 järjestämislupia uudistettaessa ministeriöllä oli nykymaakunnat järjestämislupatyönsä perustana
- Samiedu hakee juuri nyt nykyisen järjestämislupansa laajentamista/päivitystä ammatti- ja erikoisammattitutkintojen suuntaan
 - Liittyy väestörakenteen muutokseen suoraan
 - Nuorten määrä vähenee (perustutkintolaiset) ja aikuisempien opiskelijoiden määrä lisääntyy (tutkinnon osat, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot)

Samiedu hakee järjestämislupansa päivitystä

Hakemus ammatillisten
tutkintojen ja koulutuksen
järjestämisluvan muuttamiseksi

Itä-Savon koulutuskuntayhtymä

22.6.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos Anne Mårtensson
Kirjaamo
PL 29

00023 Valtioneuvosto

Hakemus ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan muuttamiseksi

Itä-Savon koulutuskuntayhtymän yhtymähallitus on päättänyt hakea kokouksessaan 10.6.2020 Opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) uusia ammatillisen koulutuksen tutkintojen järjestämislupia 13 tutkintoon sekä englanninkielisiä tutkintokoulutuslupia 6 tutkintoon. Lisäksi Itä-Savon koulutuskuntayhtymä esittää poistettavaksi voimassa olevasta järjestämisluvasta (OKM/24/531/2017) 6 perustutkintoa, joille ei ole osoittautunut työelämän tarvetta.

Haettavat uudet tutkinnot painottuvat selkeästi ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin. Syynä tähän ovat työelämän muuttuneet tarpeet sekä Itä-Savon alueen väestökehityksen suunta, mikä painottaa koulutustarvetta aikuisemman väestönosan suuntaan. Tarjontaa on siis laajennettava nykyisen, varsin kattavan perustutkintotarjonnan lisäksi. Osaa tutkinnoista on jo aiemmin järjestetty

Aiemmin kommentoitu: Järjestämislupa on toiminnan perusta

- **Lopputulema:**
 - **Opetus- ja kulttuuriministeriön kanta on kysyttävä** mahdollisesti Pohjois-Savoon siirryttäessä
 - **Rahoitusta ei saa vaarantaa**, koulutuskuntayhtymä on menestynyt hyvin viime aikojen rahoitushaussa
 - Järjestämislupaa myönnettäessä 1.1.2018 alkaen perustana on ollut **nykyiset maakunnat**
 - Mm. Etelä-Savon Koulutus Oy (ESEDU) sai koko Etelä-Savon maakuntaa kattavan järjestämisluvan
 - Hakee nyt aikuislukiolupaa koko maakuntaan

Kasvaako paine koulutusrakenteen fuusioon, jos Savonlinna siirtyy Pohjois-Savoon?

- Viime vuosien aikana on nähty useita koulutuksen järjestäjien fuusioita. Esimerkkinä voidaan mainita Amiedu+AEL= Taitotalo, Amisto+Edupoli+Point College= Careeria jne.
- Ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen yhtenä painopisteenä on koulutuksen järjestäjien yhdistymisten tukeminen (lähde OKM):
 - Yksi ammatillisen koulutuksen palvelukyvyn edellytystekijä on toimiva järjestäjä rakenne, jossa eri tavoin profiloituneet ammatillisen koulutuksen järjestäjät muodostavat sekä alueellisesti että valtakunnallisesti tarkoituksenmukaisen koulutuspalvelujen tarjonnan rakenteen.
 - Strategiarahoituksella voidaan tukea sellaista palvelurakenteen kehittämistä, joka edistää ammatillisen koulutuksen saatavuutta ja laatua sekä tukee koulutuksen järjestäjän oman strategian tai omien toimintaa ohjaavien strategisten tavoitteiden toteutumista. Kehittämiskokonaisuuden lähtökohtana ovat koulutuksen järjestäjien omiin päätöksiin perustuvat toimenpiteet, joilla parannetaan kykyä vastata moninaisen asiakaskunnan tarpeisiin.